

Werken in de 21e eeuw: een introductie

14 januari 2015

Nu het dieptepunt van de financieel-economische crisis achter ons lijkt te liggen, zet de stijging van de werkloosheid gelukkig niet door. Er is echter nog geen sprake van een substantiële daling. De vraag is of het ideaal van de “volledige werkgelegenheid” in de toekomst ooit nog optreedt en of dit wel nagestreefd zou moeten worden. Sommige deskundigen wijzen op technologische ontwikkelingen die mogelijk veel werk uit handen gaan nemen: robotisering, decentrale productie met 3D printers, etc. Daarnaast zal vergroening van de economie leiden tot grote veranderingen op de arbeidsmarkt: werkgelegenheid zal verschuiven van milieuvervuilende activiteiten naar duurzame activiteiten in een circulaire economie. Een belangrijke vraag daarbij is of die circulaire economie leidt tot meer werk, of juist minder.

Ook op dit moment zien we al een belangrijke ontwikkeling op de arbeidsmarkt, die te vatten is onder de noemer flexibilisering. Steeds meer mensen werken als zzp-er, als oproepkracht, of op een tijdelijk contract. De druk op werkenden neemt toe: mensen voelen zich steeds meer opgejaagd om altijd bereikbaar te zijn, flexwerkers nemen noodgedwongen elke klus aan, mensen stapelen deeltijdbanen om voldoende inkomen te kunnen genereren. Zo blijft er weinig tijd over voor familie en vrienden, zorg voor kinderen, mantelzorg en ontspanning.

Het zijn structurele veranderingen op de arbeidsmarkt die aanleiding zijn om opnieuw na te denken over hoe werk en inkomen georganiseerd is in onze samenleving.

Bram van Ojik schetst in zijn essay ‘Kiezen om te Delen’ (september 2013, zie groenlinks.nl/werk) een brede verzorgingsstaat waarin mensen zich naar eigen wens kunnen ontplooiën, maar ook zekerheden hebben. Het is zaak deze voorstellen verder uit te discussiëren.

Hoe ziet GroenLinks werken in de 21e eeuw voor zich: Hoe richten we een toekomstvast en betaalbaar stelsel van werk en inkomen in, gegeven de beschreven ontwikkelingen? Hoe begeleiden we de transitie van een ‘vieze’ naar een groene economie? Hoe zorgen we voor een eerlijker verdeling van werk en inkomen? Hoe zorgen we voor een stelsel zonder ‘insiders’ (werknemers op vaste contracten met alle rechten die voortvloeien uit de Nederlandse verzorgingsstaat) en ‘outsiders’: andere werkenden die daar buiten vallen? Hoe willen we omgaan met de koppeling tussen betaald werk, de verplichting tot het zoeken naar betaald werk en het recht op uitkering? Moet die blijven, anders worden vormgegeven of helemaal verdwijnen? Hoe beoordelen we, met de huidige inzichten, eerder ontwikkelde gedachten, zoals het basisinkomen, negatieve inkomstenbelasting en andere varianten?

Daarover gaan we als partij in het voorjaar van 2015 met leden, geïnteresseerden en deskundigen in gesprek. Zie verder: groenlinks.nl/nieuws/partijdiscussie-2015-werken-de-21e-eeuw